

GEMEENTE BOEKEL

Gemeente
Landerd

Gemeente Bernheze
Gemeente Boekel
Gemeente Landerd
Gemeente Uden

Startnotitie voor de Transitievisie Warmte

**De eerste stap naar een
Transitievisie Warmte voor 4 gemeentes**

Samenvatting

Gemeentes staan, via het Klimaatakkoord van Parijs en de klimaatwet voor een reductieopgave van 49% CO₂ in 2030 en een CO₂-neutraal Nederland in 2050. Dit betekent dat we ook onze huizen op een duurzame manier gaan verwarmen. Om deze opgave vorm te geven, stelt iedere gemeente een Transitievisie Warmte (TVW) op. In deze startnotitie spreken we af hoe we dat gaan doen.

De gemeentes Bernheze, Boekel, Landerd en Uden zijn vergelijkbare gemeentes en willen mede daarom ambtelijk samen optrekken in zowel het proces als inhoud om te komen tot - ieder een eigen - TVW. Daarbij werken we samen waar we dat nodig vinden, maar laten we ook elkaar los als dit beter is. Zo zorgen we dat we de voordelen van samenwerking hebben, maar ook de voordelen en snelheid van ons eigen netwerk met inwoners en organisaties.

We vinden het belangrijk om onze inwoners, stakeholders en eigen organisaties goed te betrekken bij opstellen van de Transitievisie Warmte. We richten ons proces hierop in. Uiteraard is ook goede communicatie van belang, hierbij maken we op een later tijdstip de afweging of we dit lokaal of gezamenlijk oppakken. We beschrijven de gedetailleerde uitgangspunten van de communicatie in iedere TVW.

Ook de gemeenteraden worden nadrukkelijk betrokken bij de stappen naar de TVW, zij stellen de TVW immers vast. Daarom komen we gedurende de ontwikkeling (medio 2020 – oktober 2021) terug naar de raden voor voortgang en feedback. Iedere gemeente doet dit op haar eigen gebruikelijke wijze. Op deze manier heeft iedere raad gelegenheid om invulling te geven aan haar volksvertegenwoordigende rol in dit proces.

De bekostiging van het proces is door het Rijk geregeld bij de decembercirculaire 2019. Daarin heeft iedere gemeente geld voor de TVW ter beschikking gekregen. De kostenverdeling tussen de vier gemeentes wordt gemaakt op basis van het aantal woningen in een gemeente.

Waar we elkaar kunnen versterken werken we samen, waar we onze eigen weg willen bewandelen, laten we elkaar vrij.

Inleiding

De gemeentes Bernheze, Boekel, Landerd en Uden hebben net zoals alle andere regio's in Nederland een Regionale Energie Strategie (RES) opgesteld waarin wordt aangegeven hoe de Regio voor elektriciteit en warmtebehoefte in de gebouwde omgeving wil gaan voldoen aan de doelstelling om in 2030 49% CO₂ te reduceren met een doorkijk naar 2050. Voor warmte is de opgave in de RES op hoofdlijnen beschreven. De uitwerking vindt lokaal plaats in de Transitievisie Warmte (TVW) omdat warmte in tegenstelling tot elektriciteit niet zo ver getransporteerd kan worden.

Het concept Klimaatakkoord geeft aan dat Nederland in 2050 op duurzame wijze van warmte wordt voorzien. De gebouwde omgeving maakt dan niet langer gebruik van aardgas voor verwarming en koken. In het concept Klimaatakkoord staat dat, als eerste stap, alle gemeentes uiterlijk in 2021 een TVW vaststellen. De TVW geeft de planning weer wanneer welke wijken van het aardgas gaan en wat de duurzame alternatieven zijn voor verwarming. Indien ervoor gekozen wordt dat wijken al vóór 2030 van het aardgas af gaan geeft de TVW ook de voorkeursalternatieven aan.

Het Klimaatakkoord stelt bovendien dat gemeentes een belangrijke regisserende rol vervullen in deze transitie en dat zij samen met Rijk, provincie, waterschappen, netbeheerders en andere partijen tot een aanpak moeten komen om invulling te geven aan de noodzakelijke warmtetransitie. De gemeentes hebben hiervoor via de Decembercirculaire een financiële bijdrage ontvangen van het Rijk.

De gemeentes Bernheze, Boekel, Landerd en Uden willen samen optrekken in zowel het proces als inhoud om te komen tot - ieder een eigen - TVW. We trekken samen op omdat de TVW voor iedere gemeente een nieuwe opgave is. Bernheze, Boekel, Landerd en Uden hebben veel overeenkomsten. We zijn alle vier agrarische gemeentes met kleine kernen. Onze woningen zijn grotendeels hetzelfde en onze warmtevraagstukken komen overeen. Ook onze stakeholders (woningcorporaties, netbeheerders etc.) komen overeen. Door samenwerking hoeven we niet afzonderlijk deze nieuwe opgave aan te pakken, maar maken we gebruik van gezamenlijke kennis, kunde en middelen. Deze startnotitie geeft aan hoe we dit willen aanpakken.

1. De opgave

In 2015 ondertekenden 174 landen, waaronder Nederland, het Klimaatakkoord van Parijs. Nederland nam daarmee de verplichting op zich de uitstoot van broeikasgassen sterk te verminderen om verdere klimaatverandering te beperken. Nederland gaat voor 49% CO₂-reductie in 2030 en bijna CO₂-neutraal in 2050. Deze doelen zijn inmiddels verankerd in de Klimaatwet (2019). Daarnaast hebben verschillende gemeentes eigen energie en/of CO₂ reductiedoelen gesteld in het Coalitieakkoord of andere bestuurlijke afspraken.

Hoe we als land gaan komen tot deze CO₂-reductie is uitgewerkt in het Nationaal Klimaatakkoord. Een van de afspraken is dat we grootschalig en planmatig aan de slag gaan met de verduurzaming en het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Voor de uitvoering van de opgave is er gekozen voor een wijkgerichte aanpak. Gemeentes hebben in dit proces de regie. Vele partijen moeten samen optrekken in deze veranderingsopgave.

De TVW is hiervoor de eerste stap. De TVW bevat een tijdpad tot 2050 waarop wijken overgaan naar een duurzame warmtevoorziening. Voor de wijken die voor 2030 een alternatief voor aardgas krijgen, geeft de visie ook de voorkeursalternatieven aan.

Een belangrijk onderdeel van de TVW is het vormgeven van de energiebesparing. In de RES is een ambitie geformuleerd van 1% energiebesparing per jaar, totaal tot 2050 dus circa 30%.

De gemeenteraad wordt geacht de TVW uiterlijk in 2021 vast te stellen. Dit hebben de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het Rijk zo met elkaar afgesproken in het Klimaatakkoord. De leden van de VNG zijn hiermee akkoord gegaan op de buitengewone ALV van 29 november 2019.

De TVW wordt vervolgens per wijk uitgewerkt in een wijk-, dorp- of kernuitvoeringsplan (UP), waarbij er dus per wijk een andere UP kan liggen omdat voor iedere wijk voor een andere aanpak gekozen kan worden omdat iedere wijk verschillend is voor wat betreft sociale opbouw, structuur, leeftijd woningen enz. in Het UP worden definitieve keuzes gemaakt voor de wijze van duurzaam verwarmen en welke energie-infrastructuur de wijk daarbij nodig heeft. Dit gebeurt in samenspraak met bewoners en andere stakeholders. De gemeenteraad stelt vervolgens ieder UP vast. Vervolgens start de uitvoering. Deze neemt de periode van 2021-2050 in beslag.

2. Doel en uitgangspunten

De Transitievisie dient meerdere doelen:

- een route vast te leggen naar een duurzaam verwarmde gebouwde omgeving, incl. besparing;
- samen met stakeholders keuzes maken;
- duidelijkheid creëren voor alle betrokkenen.

De warmtetransitie is een complexe opgave omdat het om grote aantallen gaat, een breed scala belanghebbenden raakt en 'achter de voordeur komt'. De warmtetransitie kan niet plaatsvinden zonder betrokkenheid van woning- en gebouweigenaren, bewoners en gebruikers. Het raakt hun directe leefomgeving en vraagt om samenwerking en zorgvuldige communicatie en participatie.

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:

- We trekken samen op waar nodig en gaan onze eigen weg wanneer dat lokale voordelen oplevert. In de TVW legt de gemeente een realistisch tijdspad vast waarop wijken van het aardgas gaan. Verder staan in de visie ook de oplossingsrichtingen voor de wijken waarvan de transitie vóór 2030 gepland is. De transitievisie warmte wordt periodiek (elke vijf jaar) geactualiseerd. . Elke gemeente maakt een eigen TVW.
- De TVW en UPen worden vastgelegd in het instrumentarium van de Omgevingswet (Omgevingsvisie, programma's en Omgevingsplan).
- We staan steeds open voor innovatieve ontwikkelingen en om betere (technische en financieel haalbare) keuzes te maken.
 - Haalbaarheid en betaalbaarheid is een uitgangspunt.
- Er vindt afstemming plaats tussen de TVW en de Regionale Energiestrategie (RES). De RES kijkt naar het regionale warmteaanbod , de TVW maakt de warmtevraag meer inzichtelijk.
 - Bij all-electric verwarmen is er meer duurzame opwek nodig, dat heeft een effect op de elektriciteitsvraag en doelstelling van de RES.
 - De RES gaat monitoren op beparingsdoelen en de oplossingen die gekozen worden.
- Voor de TVW maken we gebruik van de Leidraad die het Rijk (Planbureau voor de Leefomgeving) eind 2019 heeft gelanceerd. Met behulp van deze Leidraad wordt voor elke buurt modelmatig het voorkeursalternatief voor warmte berekend. Dit vormt een startpunt voor onze analyses op wijkniveau.
- De TVW raakt aan een groot aantal wetten, w.o. Warmtewet, Elektriciteitswet, Wet Markt en Overheid, Wet Toezicht Financiële markten en diverse belastingwetten. Deze wetten zijn voor een deel in ontwikkeling als gevolg van de energietransitie. Waar mogelijk anticiperen we op verwachte nieuwe wetgeving. Daarnaast zal bij elke herziening van de TVW ook gekeken worden welke wettelijke veranderingen er zijn geweest of verwacht worden.

3. Processtappen en producten

Globaal gezien volgen we de volgende stappen:

TVW v0.1

De eerste versie van de TVW is een verkenning, op basis van data die elke gemeente eenvoudig beschikbaar heeft. Bijvoorbeeld sociale en technische analyse op basis van data van wijken en energie labels van huizen. Een inzicht waar bijvoorbeeld het draagvlak het grootst is (sociale analyse). Dit leidt tot een eerste inzicht in de stand van zaken per wijk. Per wijk zijn zogenaamde 'warmteprofielen' opgesteld, die een beeld geven van de besparingsmogelijkheden, het benodigde temperatuurniveau voor de warmtevoorziening en de resterende warmtevraag in 2050.

Voorlopige TVW v0.5

De verkenning in de TVW 0.1 wordt nader uitgewerkt tot een eerste warmtevisie voor 2050 en in opties voor startwijken. Deze stap wordt met de stakeholders gezet. Beschikbare bronnen en oplossingsrichtingen zijn in kaart gebracht. De Leidraad geeft inzicht in de kosten voor de eindgebruiker en de maatschappelijke kosten. De opties voor de startwijken wordt onderbouwd door een uitgebreidere sociale analyse, randvoorwaarden, een afwegingskader en een bronnenstrategie waarin de 'spelregels' voor het gebruik van de bronnen worden weergegeven. Kenmerk van deze analyses is om de beschikbare data te verfijnen waar nodig en mogelijk. Voorbeelden hiervan zijn de landelijke gegevens van de Leidraad aan de lokale omstandigheden aanpassen,

verdieping van de bronnen ten behoeve van restwarmte, verdieping van sociale aspecten en draagvlak in wijken. Dit wordt afgestemd met beroepsmatige stakeholders.

Definitieve TVW

Deze TVW wordt vastgesteld door de gemeenteraad. In deze fase is ook de visie van de gemeente op haar regierol uitgewerkt en is helder wat er nodig is om wijkwarmteplannen te gaan opstellen. De definitieve TVW beschrijft de opgave, analyse van vraag en aanbod, de warmtevisie 2050, de routekaart tot 2030 (waaronder opties voor de startwijken en de algemene besparingsopgave) en de governance (waaronder een beschrijving van de regierol van de gemeente, het instrumentarium en de samenwerking met belanghebbenden). De warmtevisie is getoetst op haalbaarheid bij de stakeholders in de gemeente.

Vervolgproces

De schets van het vervolgproces (de Uitvoeringsplannen, UP-en) is vastgelegd in de definitieve TVW. Iedere gemeente werkt voor zichzelf het te volgen vervolgproces uit. We stemmen de processen indien mogelijk op elkaar af. Daarbij hebben we oog voor waar we elkaar kunnen versterken en aanvullen.

4. Betrokkenheid van externe stakeholders

De gemeentes Bernheze, Boekel, Landerd en Uden kunnen de warmtetransitie niet alleen realiseren, maar zijn afhankelijk van diverse stakeholders. Het gaat om woningen die kunnen, mensen die willen en marktpartijen die durven instappen. De manier waarop de gemeente de stakeholders betreft kan variëren van consultatie tot co creatie van de visie. Afhankelijk van de specifieke situatie. Het is ook zinvol te weten, hoe stakeholders zelf betrokken willen en kunnen zijn. De individuele gemeentes hebben de kartrekkersrol, zij zijn verantwoordelijk voor het opstellen van een TVW en brengen alle partijen en stakeholders bij elkaar.

De belangrijkste stakeholders zijn de gebouweigenaren. Dat zijn naast onze inwoners en ondernemers ook de commerciële verhuurders en woningbouwcorporaties. Die laatste zijn in de regio: Mooiland, BrabantWonen, Joost, Area en PeelrandWonen. Zij hebben alle sociale huurwoningen in onze gemeentes in handen.

Ook zijn marktpartijen van belang, zoals bijvoorbeeld energieleveranciers voor aardgas en elektra. Andere marktpartijen zijn van belang voor de uitvoering van een transitie op het gebied van warmte. Denk daarbij aan installatiebedrijven, isolatiebedrijven en andere technische ondernemingen. Zij zullen de uiteindelijke veranderingen gaan uitvoeren bij de gebouwen.

Dit alles moet ook gefaciliteerd en ondersteund worden door de netbeheerders (Tennet en Enexis) zodat er voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet is. Ook moeten de beheerders van het gasnet bedenken welke invulling zij geven aan het gasnet. Daarbij moet men denken aan keuzes voor het onderhoud, uitfasering van bepaalde delen of omzetting naar een ander middel om te transporteren via het gasnet.

Stakeholdertafel

De gemeentes Bernheze, Boekel, Landerd en Uden vinden het belangrijk om de stakeholders tijdig en regelmatig om tafel te hebben bij het ontwikkelen van hun TVW. Zoals gezegd hebben wij veel dezelfde stakeholders. Waar mogelijk zullen wij dan ook gezamenlijk optrekken in het proces om deze stakeholders te betrekken. Waar een

individuele benadering van stakeholders meer voor de hand ligt, staat het een gemeente vrij om dit aanvullend zelf in te vullen.

Het is van belang om de input van de stakeholders in het begin van het proces mee te nemen. Daarom richten we een stakeholdertafel op, waar alle partijen aan deel zullen nemen. Zo kunnen we de keuzes die gepresenteerd gaan worden vooraf bespreken met de stakeholders. Hiermee kunnen we aan de voorkant al goed afstemmen welke keuzes haalbaar zijn volgens de verschillende stakeholders en bepaalde belangen in beeld brengen.

Hieronder staan de verschillende types stakeholder die deelnemen aan de stakeholdertafel:

- Ze hebben belangen (eigenaar meerdere vastgoedobjecten, individuele woningeigenaar/eigenaren, WOCO, VVE, enz.) en beslissen zelf.
- Ze hebben belangen zoals de netbeheerder (gas- en elektriciteitsnet).
- Ze zijn kennisdrager bijvoorbeeld een energievoorziening, wijkplatform, waterschap...
- Ze zijn exploitant, aannemer/installateur, financierder, investeerder. Zij zijn relevant voor de haalbaarheid van de uitvoeringsplannen. Daarom moeten we ook hen consulteren.
- Ze hebben maatschappelijk een grote invloed, doordat zij bijvoorbeeld een grote groep inwoners vertegenwoordigen, veel ervaring hebben op het gebied van de energietransitie, technisch noodzakelijk zijn om deze transitie mogelijk te maken etc.

De stakeholdertafel gebruiken we voor zowel consultatie als co-creatie. We beginnen met consultatie over de voorlopige warmtevisie 0.5, later gaan we in een lichte vorm van co-creatie naar de definitieve versie toewerken. Daarbij doen we een lichte consultatie van marktpartijen voor mogelijkheden van financiering en isolatie. In de uitvoeringsfase gaan we definitief over tot co-creatie. We hebben immers alle partijen nodig om de TVW tot een goede, gedragen uitvoering

Stakeholderanalyse:

Bestuurlijke tafel

De samenwerkende gemeentes laten hun portefeuillehouders vergaderen aan de bestuurlijke tafel. Daar worden de verschillende aspecten van de diverse gemeentes en de input van de stakeholdertafel verwerkt. De uitkomsten van de bestuurlijke tafel worden uiteindelijk aan de verschillende gemeenteraden voorgelegd. De bestuurlijke tafel kan eventueel uitgebreid worden met belangrijke stakeholders, zoals woningcorporaties en netbeheerders om planningen op elkaar af te stemmen.

5. Communicatie en participatie

Inwoners en bedrijven moeten en willen we in de regio betrekken bij de totstandkoming van een TVW. Dit doen we onder andere in de stakeholdertafel. Helaas kunnen we daarin niet alle inwoners en bedrijven betrekken. Daarom zullen we voor hen moeten inzetten op andere communicatie- en participatietrajecten.

In deze paragraaf geven we de doelstellingen van de communicatie weer. Daarbij is het belangrijk om in het achterhoofd te houden dat communicatie een puur lokale aangelegenheid kan zijn. We willen echter wel de optie openhouden om, indien dit voordelen voor alle partijen oplevert, ook de communicatie gezamenlijk op te pakken. Uiteraard kan het ook zijn dat een of meerdere gemeentes niet gezamenlijk, maar individueel willen communiceren met hun inwoners en organisaties, ook dit willen we faciliteren.

Het doel van de communicatie is driedelig: allereerst willen we input ophalen, bijvoorbeeld over de randvoorwaarden die inwoners willen stellen aan de TVW. Daarnaast willen we het handelingsperspectief voor inwoners duidelijk weergeven, wat verwachten we van onze inwoners, wat kunnen zij nu al zelf doen?? Daarnaast willen we natuurlijk onze inwoners zo goed mogelijk informeren over de inhoud van de transitievisie en het vervolg in de wijkuitvoeringsplannen.

Het uitgangspunt van de communicatie zal herhalend informeren worden. Het is namelijk van belang dat alle inwoners, bedrijven en andere partijen zo goed mogelijk op de

hoogte zijn van de TVW en de gevolgen die daaruit voortvloeien. Dat proces moeten we beginnen zodra we beginnen met het opstellen van een TVW. Een enquête en consultatierondes onder inwoners vormen basisonderdelen voor het schrijven van een communicatie- en participatie-aanpak.

Tijdens het proces van het vormen van de uitvoering zal deze communicatie- en participatie-aanpak leidend zijn. Er zal gekeken moeten worden naar de mogelijkheid om aan te haken bij bestaande communicatiemomenten, zoals bijvoorbeeld de Regionale Energiestrategie (RES) of de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE). Daarnaast zal er per wijk moeten worden gekeken naar speciale aspecten in de communicatie-aanpak. Zijn er veel ouderen in de wijk/hoe is de bevolkingsopbouw? Wat voor type woningen staan er in de wijk? Dan zal er een andere communicatiestrategie nodig zijn dan wanneer een wijk uitsluitend uit jonge gezinnen bestaat. Misschien is het in sommige dorpen handiger om communicatie via bepaalde beproefde kanalen (bijv. de dorpskrant) te laten verlopen. Met al deze lokale aspecten dient de communicatie en participatie-aanpak rekening te houden.

Ook de belangrijkheid van de communicatie over de uitkomst van de TVW mogen we niet onderschatten. Een differentiatie in communicatiemiddelen en vormen is daarbij belangrijk. Op overkoepelend gemeentelijk niveau moet effectief gecommuniceerd worden over de TVW, maar het is ook van belang om de wijkplannen per wijk op de juiste manier onder de aandacht te brengen. Naar onze inwoners is het van een cruciaal belang om op de juiste manier de juiste informatie onder de aandacht te brengen.

De participatie is erg afhankelijk van het project waarmee men aan de slag gaat. Men kan zich voorstellen dat de aanpak qua participatie in een wijk vol huurwoningen anders is dan in een wijk met uitsluitend eigen bezit. In de wijk vol huurwoningen beslissen de verharende partijen immers meer over budget en uitvoering, terwijl bij het eigen bezit de woningeigenaren/bewoners zelf leidend zijn.

Hiervoor ontwikkelen we verschillende communicatie- en participatie-aanpakken, waarbij de focus steeds ligt bij het betrekken van zo veel mogelijk inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. De communicatie en participatie moet een zo breed mogelijk publiek bereiken en daarom inzetten op verschillende kanalen en methodes, en rekening houden met de diversiteit van de doelgroepen.

6. Organisatie & budget

Om tot een algemeen gedragen en aanvaarde TVW te komen willen we als volgt aan de slag.

Organisatie

1. Bestuurlijke tafel
 - a. Wethouders uit de verschillende samenwerkende gemeentes.
 - b. Eventueel aangevuld met op dat moment relevante stakeholders.
2. Projectgroep
 - a. Beleidsmedewerkers Duurzaamheid van de verschillende gemeentes.
3. Stakeholdertafel
 - a. Doelen
 - i. Samen en stapsgewijs toewerken naar een voorstel voor een TVW
 - ii. Organiseren van het bestuurlijk proces
 - iii. Communicatie richting inwoners
 - b. Projectleider:

- i. Intern (Bernheze: 8 uur/week)
- c. Mogelijke deelnemers:
 - i. Gemeentes: 4 beleidsmedewerkers, van iedere gemeente één
 - ii. Enexis
 - iii. Brabant Woont Slim
 - iv. Bedrijven, vertegenwoordigd door ondernemersverenigingen uit de 4 gemeentes
 - i. Brabant Water / Waterschap AA en Maas
 - ii. Energiecoöperaties
 - iii. Woningbouwverenigingen: Brabant Wonen, Mooiland, Area, Peelrand Wonen, Joost
 - iv. Exploitanten zoals aannemers/installateurs, financierders, investeerders
 - v. Vertegenwoordiger(s) namens de inwoners (bijv. uit dorpsraden, buurtvereniging, sportvereniging)

4. Consultatierondes met inwoners/organisatie/bedrijven
 - a. Doel:
 - i. Verkenning
 - ii. Informeren
 - iii. In gesprek
 - iv. Meedenken
 - b. Projectleider:
 - i. Interne projectleiding
 1. Ondersteuning door communicatieadviseur
 - c. Frequentie:
 - i. Twee á driemaal tijdens opstellen TVW
5. Projectgroep per gemeente
 - a. Doel:
 - i. Leveren organisationele input voor algemeen TVW
 - ii. Vertalen algemeen TVW in TVW op maat per gemeente
 - b. Projectleider: beleidsmedewerker duurzaamheid
 - c. Deelnemers:
 - i. Collega's binnen de gemeente bieden ondersteuning bij het benaderen van doelgroepen en het agenderen van dit project. Hun expertise is noodzakelijk bij het opstellen van de TVW. Betrokken afdelingen zijn o.a.:
 1. Economie/bedrijven (bedrijfscontactfunctionaris)
 2. Communicatie
 3. Wonen (contact met woningbouwcoöperaties, wijken, wijkadviseurs)
 4. Contactpersoon participatie
 5. Civiele werken/ openbare werken

Budget

Iedere gemeente heeft budget gekregen van het Rijk bij de decembercirculaire 2019 voor het opstellen van een TVW van €202.101,-. We werken met 4 gemeentes samen, hier kunnen we voordeel uit halen. Een groot aantal activiteiten kan gezamenlijk worden uitgevoerd, waardoor we een schaalvoordeel behalen. Bijvoorbeeld: inzetten op communicatie middels tijdelijke formatie of inhuur. De kosten voor het ontwikkelen van de TVW verdelen we afhankelijk van het aantal woningen in de gemeente.

Ambtelijke inzet

- Per gemeente: 8 uur per week voor de politiek-bestuurlijke begeleiding van de TVW in hun eigen gemeente.
- Per gemeente diverse uren van diverse medewerkers ter ondersteuning van de TVW, bijvoorbeeld Volkshuisvesting, GIS-data, openbare werken, enzovoorts. Dit valt onder de reguliere uren.
- 8 uur voor gemeente Bernheze om het project over 4 gemeentes te leiden.

Externe inhuur:

- Er wordt een adviesbureau ingehuurd voor samen met partijen ontwikkelen van de diverse transitievisies warmte

7. Planning – Besluitvorming

Landelijk is afgesproken dat alle gemeentes samen met betrokken stakeholders uiterlijk eind 2021 een Transitie Visie Warmte (TVW) opstellen. Met deze startnotitie willen we allereerst alle betrokkenen informeren en hen bij dit proces betrekken. Samen met onze partners stellen we vervolgens de TVW op met daarin de fasering voor de meest kansrijke aanpak binnen de gemeentes Bernheze/Boekel/Landerd/Uden. Via uitvoeringsplannen voor wijken en/of kernen werken we dat vervolgens nader uit.

De raad heeft hierbij een formele rol bij het vaststellen van de TVW. Maar net zoals de communicatie met de inwoners een van de speerpunten van deze Startnotitie is, zo is het ook belangrijk om de raden van de gemeentes goed te betrekken.

	<i>Activiteit</i>	<i>Planning</i>
1.	Startnotitie voorleggen aan Colleges van B&W; vervolgens Gemeenteraden informeren over proces, kennissessie met raad. Eigen organisatie op de hoogte brengen en informeren.	Mei - Juni 2020
2.	Opstellen opdrachtomschrijving en keuze adviesbureaus	Mei 2020
3.	Opstarten aanbestedingsprocedure en gunning opdracht	Juni 2020
4.	Opstellen Transitie Visie Warmte (TVW), feedbackmoment(en) met raad*	September 2020 – Oktober 2021
5.	Vaststellen definitieve TVW in College en Gemeenteraad	Oktober 2021
6.	Uitwerking TVW in uitvoeringsplannen voor wijken en kernen	Vanaf Januari 2022

7. Het omgaan met onzekerheid

Wat we met deze TVW gaan doen is sturen in onzekerheid. De opgave van de transitievisie is voor iedere gemeente nieuw en alle gemeentes zijn momenteel bezig met het opdoen van kennis en ervaring op dit gebied. Ook de wetgeving en het instrumentarium is nog in beweging. Dat betekent dat we ook nog niet alles weten en dat we tijdens de ontwikkeling van de TVW flexibel om moeten gaan met nieuwe ontwikkelingen en leerervaringen.